

Nr 182.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett område av Tånga hed; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Janne Nilsson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson anför:

Arméförvaltningens fortifikationsstyrelse har i underdänig skrivelse den 25 februari 1938 gjort framställning angående försäljning av ett område av det till Göta artilleriregemente upplåtna övningsfältet Tånga hed i Alguts-torps socken av Älvsborgs län och därvid anført följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 182—183.

I skrivelse till arméförvaltningen den 8 juli 1937 anhöll Algutstorps kommuns kommunalnämnd å kommunens vägnar, att kommunen finge av kronan förvärva ett intill Vårgårda municipalsamhälle gränsande område av Tånga hed, samt anförde såsom motiv härför i huvudsak följande: Nämnda municipalsamhälle, som är beläget inom Kullings-Skövde kommun, hade under de senaste åren på grund av utvidgning av redan befintlig och tillkomsten av helt ny industri inom samhället varit föremål för stor bebyggelse. Då Algutstorps kommun med den därinom belägna Tånga hed gränsade omedelbart intill municipalsamhället och avståndet mellan samhällets gräns mot heden och samhällets mest centrala delar endast utgjorde cirka 200 meter, vore å den del av heden, som låge närmast intill samhället, byggnadstomter för bostadsändamål synnerligen begärliga. Algutstorps kommun hade givetvis intresse av att den pågående bebyggelsen icke avstannade vid samhällets gräns mot kommunen, utan fortsatte över denna gräns, men ville kommunen vid sådant förhållande hava möjlighet att tillse, att bebyggelsen skedde på ett sunt och för kommunen gagneligt sätt. Bästa lösningen av denna fråga syntes därför kommunalnämnden vara, att kommunen finge förvärva det område av Tånga hed, som bäst lämpade sig för bebyggelse och som kronan utan olägenhet kunde avstå. För ändamålet önskade kommunen, om möjligt, förvärva ett område av heden med en bredd av förslagsvis 70 meter utmed hedens västra gräns intill municipalsamhället.

Vid insändande av denna framställning, som av kommunalnämnden ingivits till Göta artilleriregemente, i vars övningsområden Tånga hed ingår, har chefen för nämnda regemente i avgivet yttrande förklarat, att det av kommunalnämnden angivna området av Tånga hed kunde utan att inkräkta på regementets övningar avstås. Dock ville han såsom villkor för försäljning av området uppställa den fordran, att kommunen åtog sig att vid planeringen av området anordna och för framtiden underhålla lämplig väg genom det samma, vilken väg regementet skulle äga att använda såsom utfartsväg för heden. Därjämte hemställde regementschefen, att den köpeskilling, som kunde komma att inflyta för området, finge användas för synnerligen välbehövliga förbättringsarbeten å heden.

Vidare har i yttrande den 27 juli 1937 vederbörande t.f. arméfördelningschef, som insänt den gjorda framställningen till arméförvaltningens fortifikationsstyrelse, förklarat sig icke hava något att erinra mot den ifrågasatta försäljningen, under förutsättning att de av regementschefen angivna önskemålen efterkommes, och har inspektören för artilleriet i från honom inhämtat yttrande tillstyrkt försäljningen på de av regementschefen uppställda villkoren.

Härefter har fortifikationsstyrelsen låtit verkställa utredning i ärendet.

För den ifrågasatta försäljningen har sålunda distriktslantmätaren Carl Thorbjörnsson enligt honom lämnat uppdrag efter å marken verkställda mätningar och undersökningar dels upprättat en karta, upptagande två alternativa förslag till försäljning till kommunen av mark av Tånga hed, dels ock avgivit ett värderingsutlåtande beträffande denna mark. Enligt det ena av nämnda två förslag skulle av heden för ändamålet avskiljas en 57 meter bred remsa längs landsvägen Vårgårda—Algutstorp med en areal av 2.3510 hektar och enligt det andra en 90 meter bred remsa utmed samma väg med en areal av 3.7500 hektar. Det förra området har av Thorbjörnsson värderats till 7,416 kronor och det senare till 11,095 kronor.

Härefter har kommunalnämnden i skrivelse till arméförvaltningen den 29 oktober 1937 meddelat, att kommunen vore villig att för det senare av nämnda två alternativa områden enligt Thorbjörnssons värdering betala 11,095 kronor. Detta anbud har dock sedermera, efter framställning därom av fortifikations-

styrelsen, av kommunen enligt skrivelse till fortifikationsstyrelsen den 21 december 1937 höjts till 13,000 kronor.

I avgivet yttrande har fortifikationsstyrelsens domänofficer anfört, att enligt hans åsikt ur domänsynpunkt ej något vore att erinra mot den ifrågasatta försäljningen enligt det större av de två av Thorbjörnsson upprättade alternativa förslagen och att han efter å orten gjorda undersökningar ansåge, att vid försäljning av området priset skäligen borde sättas till 35 öre per kvadratmeter och köpeskillingen för detsamma således utgöra i runt tal 13,000 kronor.

Slutligen hava chefen för III. arméfördelningen och chefen för Göta artilleriregemente i särskilda förnyade yttranden förklarat sig icke hava något att erinra mot utökning av det till försäljning föreslagna området till en bredd från landsvägen Vårgårda—Algutstorp av 90 meter, varjämte den senare avgivit åtskilliga förslag till förbättringsarbeten vid Tånga hed, för vilkas utförande eventuella köpeskillingsmedel för ifrågavarande markområde lämpligen skulle kunna komma till användning.

För egen del får fortifikationsstyrelsen i underdånighet anföra följande:

Mot försäljning till Algutstorps kommun för avsett ändamål av det av kommunen önskade området om 3.7500 hektar av Tånga hed har fortifikationsstyrelsen ej något att erinra och anser styrelsen den av kommunen härför erbjudna köpeskillingen, 13,000 kronor, vara skäligen. Såsom särskilda villkor för försäljningen synes fortifikationsstyrelsen böra stadgas, att kommunen förbinder sig dels att vid planering av området iordningställa och för all framtid underhålla lämplig utfartsväg över området för kronans återstående del av Tånga hed, dels ock att betala alla kostnader för avstyckning av området och för lagfart å fånget. Vad därpå angår användningen av inflytande köpeskillingsmedel, ansluter fortifikationsstyrelsen sig till de militära myndigheternas förslag härutinnan, att dessa medel böra användas för förbättringsarbeten å Tånga hed. Hur dessa medel emellertid för ändamålet böra lämpligen uppdelas, synes dock böra bliva föremål för ytterligare utredning och därefter underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Under åberopande av vad sålunda anförts har fortifikationsstyrelsen, med överlämnande av till ärendet hörande handlingar och kartor, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att ifrågavarande markområde om 3.75 hektar av Tånga hed måtte få försäljas till Algutstorps kommun mot en köpeskillning av 13,000 kronor och på villkor i övrigt, att kommunen förbunde sig dels att vid planering av området iordningställa och för all framtid underhålla lämplig utfartsväg över detsamma för kronans återstående del av Tånga hed, dels ock att betala alla kostnader för avstyckning av området och för lagfart å fånget, samt att inflytande köpeskillingsmedel måtte efter Kungl. Maj:ts prövning få användas till lämpliga förbättringsarbeten å Tånga hed.

Av utredningen i ärendet framgår, att det till försäljning föreslagna området av Tånga hed icke är behöfligt för övningsändamål för det truppförband, som disponerar heden. Då det icke heller i övrigt synes vara behöfligt för något statligt ändamål, anser jag mig böra biträda fortifikationsstyrelsens förslag om dess försäljning till Algutstorps kommun.

Emot den föreslagna köpeskillingen, 13,000 kronor, har jag icke något att erinra. Beträffande användningen av de inflytande köpeskillingsmedlen kan jag emellertid icke ansluta mig till myndigheternas förslag utan anser att

*Departements-
chefen.*

medlen i fråga, på sätt i andra liknande fall regelmässigt tillämpats, böra tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

I det blivande köpekontraktet torde böra föreskrivas, att köparen skall vara pliktig att iordningställa och för all framtid underhålla lämplig utfartsväg över det försålda området för den återstående delen av Tånga hed ävensom att betala alla kostnader för områdets avstyckning och för lagfart å fånget.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ett område om 3.75 hektar av Tånga hed i Algutstorps socken av Älvsborgs län, vilket närmare angives å en handlingarna i ärendet bifogad, av distriktslantmätaren Carl Thorbjörnsson år 1937 upprättad karta, må försäljas till Algutstorps kommun mot en köpeskilling av 13,000 kronor samt på villkor i övrigt, att kommunen iordningställer och för all framtid underhåller lämplig utfartsväg över det försålda området för kronans återstående del av Tånga hed ävensom ensam svarar för alla kostnader för områdets avstyckning och för lagfart å fånget, samt att inflytande köpeskillingsmedel må tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lennart Österholm.